

Iepenziekte onder controle!

Verslag van een minisymposium over iepenbeheer

De iep is een waardevolle stadsboom, maar wordt vanwege de iepenziekte te weinig toegepast. En dat terwijl de iepenziekte door verschillende beheermaatregelen goed onder controle te houden is. Op woensdag 22 augustus organiseerde BTL Bomendienst hierover een minisymposium met als titel "Iepenziekte onder controle!". Doel van dit symposium was het delen van kennis en het discussiëren over de aanpak van iepenziekte.

Auteur: David Mulder

Het minisymposium werd goed bezocht door genodigden vanuit wetenschappelijke instellingen en gemeentelijke beleidsmakers. Sprekers Hans Kaljee (gemeente Amsterdam), Paul Boeters (gemeente Den Haag), Kars Veling (Vlinderstichting) en Ron Schraven (BTL Bomendienst) verzorgden interessante presentaties die aanleiding vormden voor scherpe vragen en discussies.

Iepenprogramma Amsterdam

Hans Kaljee, hoofdstedelijk boomconsulent, trapt af met zijn lezing over het belang van de iep en over het iepenprogramma in Amsterdam. De iep is een zeer karakteristieke boom voor het Amsterdamse straatbeeld. Het beeld van de iepen langs de grachten is wereldberoemd. Kaljee benadrukte de goede eigenschappen van de iep als stadsboom en de vele iepensoorten die voor aanplant in stedelijke omgeving in aanmerking komen. Variërend van oude klassiekers tot nieuwe, meer resistente soorten. Tot slot werd het iepenbeschermingsprogramma in de hoofd-

stad besproken. Het doel van het programma is het karakteristieke beeld van de iep in de Amsterdamse straten te behouden. Speerpunten hierbij zijn: gedegen monitoring op zowel kevers als zieke bomen, adequate en vakkundige verwijdering van zieke bomen en zeer belangrijk, het blijven aanplanten van iepen.

Iepenbelang voor leefomgeving

In navolging op het belang van de iep voor de hoofdstad ging Kars Veling, projectleider bij de Vlinderstichting, in op het belang van de iep voor haar bewoners. De iep vormt een leefomgeving voor vele mossen, dag- en nachtvlinders, schimmels en bacteriën, en noem maar op. Voor enkele soorten is de iep zelfs van levensbelang. Een voorbeeld hiervan is de zeldzame iepenpage, die in het recente verleden slechts op één locatie in Nederland is waargenomen. Kortom de iep zit vol leven, het behoud van de iep en haar bewoners is daarom van groot belang.

De iep vormt een leefomgeving voor vele mossen, dag- en nachtvlinders, schimmels en bacteriën, en noem maar op

Iepenziektebeheersing

Paul Boeters, beleidsmedewerker bij de gemeente Den Haag, lichtte toe hoe de iepenziekte wordt beheerst in Den Haag. In Den Haag staan circa 20.000 iepen als straatboom en daarnaast staan er nog duizenden iepen in plantsoenen, bossen en parken. Door de bestendigheids tegen zoute zeewind en de goede groei-eigenschappen in stedelijke omgeving, is de iep een zeer belangrijke soort voor de Hofstad. Het is de stad er dan ook aan gelegen dit waardevolle bomenbestand in stand te houden. Vanaf 1995 worden ca. 10.000 waardevolle iepen jaarlijks beschermd

met Dutch Trig. De keuze voor Dutch Trig heeft een duidelijke financiële grondslag. Door te injecteren met Dutch Trig is het uitvalspercentage sterk teruggelopen. Bij de vraag of de kosten van het injecteren van 10.000 iepen opwegen tegen de resultaten is Paul Boeters duidelijk. 'Voor het bedrag waarmee ik 10.000 iepen injecteer kan ik slechts 60 bomen vellen en laten herplanten. Een verlaging van de uitval door injecteren is hiermee direct terugverdiend.'

Dutch Trig

De werking en nationale en internationale ervaringen met Dutch Trig werden gepresenteerd door Ron Schraven van BTL Bomendienst. Dit biologische middel wordt sinds 1992 succesvol toegepast voor de bescherming van gezonde iepen tegen iepenziekte. Een goed voorbeeld hiervan is te vinden in Friesland. BTL Bomendienst verzorgt daar de projectleiding van het iepenbeheerprogramma, de Stichting Iepenwacht Friesland. Door een planmatige, regionale en gecombineerde aanpak is de iepenziekte hier sterk teruggedrongen.

Conclusies

Uit de presentaties en discussie zijn twee conclusies getrokken:

1. De iep is als boomsoort bijzonder waardevol en bruikbaar.

Bruikbaar vanwege de sterke eigenschappen van de boom en de vele toepassingsmogelijkheden in stedelijk gebied. Waardevol vanwege onder andere de cultuurhistorie en de vele inheemse soorten fauna die eraan gebonden zijn.

2. Iepenziekte is onder controle te houden.

Door planmatige en structurele aanpak van iepenziekte, eventueel met gebruik van Dutch Trig, en door aanplant van nieuwe iepen is de iep te behouden en iepenziekte onder controle te houden.

Het succes van de iepenziektebeheersing leert belangrijke lessen voor de aanpak van andere boomziekten, -plagen en -aantastingen. Alleen door een planmatige en structurele aanpak, regionale samenwerking, het blijven aanplanten en de ontwikkeling en toepassing van biologische bestrijdingsmiddelen kunnen de problemen beperkt worden. Een benadering die mogelijk toegepast kan worden in de bestrijding van huidige aantastingen als essentaksterfte en kastanjebloedingsziekte.

David van Uden is werkzaam bij als manager bij BTL Bomendienst BV en bij BTL Advies BV.